

Loci

@ Tidsskrift for den levende kulturarv @

15. årg. nr. 2 efterår 2015

Markedskulturen og biodiversitet

Historisk har de traditionsrige sommermarkeder været vigtige for tilgangen til af nye avlere af de mange traditionelle husdyrracer; især de mindre dyrearter som høns, duer og andre fjerkræarter, samt geder.

De mange restriktioner i forhold til handel med dyrene har gjort at udbuddet af dyr på markederne er meget lille. Det gør det mindre tilgængeligt for nye avlere, at møde de mange fascinerende racer i virkeligheden uden ligefrem at skulle tage på udstilling.

Det nemmest tilgængelige er simpelthen blevet de invalid-avlede og sygdomsmodtagelige industrihybrid høns, som aldrig burde komme udenfor fabrikernes lukkede systemmer. Så den paradoksale konsekvens af reglerne, som officielt skulle begrænse sygdomsrisiko, er at flere mennesker installerer de industrihøns, man kan købe billigt hos utallige hønseforhandlere, selvom man ved deres sygdomsresistens er ringere end traditionelle baghave-racer, og at fx fugleinfluenza på verdensplan næsten udelukkende opstår i industrihønsene og i vise tilfælde så spredes til vilde fugle og baghavehøns, især selvfølgelig ved salg af dem til private.

Det er en skidt udvikling for biodiversiteten, færre nye avlere betyder mere indavl, og det faktum at færre af de eksisterende avlere orker bureaukratiet med at sælge til nybegyndere betyder, at de tilgængelige dyr stammer fra ganske få "store" avlere og dermed fra ganske få blodlinier.

Det ideelle for bevaringen af sunde og ikke indavlede racer er mange små avlere med hver deres hane og en lille flok høner, som hver sælger nogle få gode overskuds dyr hvert år.

Udviklingen går den stik modsatte vej og når ingen af de organisationer det berører gør noget ved det er nærliggende at tænke at det er fordi eliten ikke kærer sig om breddens interesser og bevaringen af racerne; fordi eliten oftest er lig de "store" avlere, der måske endda selv har en lille nebengeschæft med at producere en masse dyr med henblik på salg.

Alt sammen meget nedslående - hobbyavlernes foreninger burde kunne gøre det bedre !

Husk at betale kontingent:

- du modtager et printbart blad direkte i din email
- du får medlems tilbud og rabat på bøger oa.
- og ikke mindst du støtter en god sag!

Loci - tidsskrift for den levende kulturarv - ISSN 1601-0493

© Center for Bio-diversitet. Oplag: elektronisk printbar PDF 1 - 4 gange årligt.

Redaktion: Heine Refsing.

Alle artikler repræsenterer ikke nødvendigvis en officiel holdning fra Center for Bio-diversitet, - den enkelte forfatter er ansvarlig for sine egne synspunkter.

Udgiver:

Center for Bio-diversitet“ Hvejselvej 127, 7300 Jelling.
Danmark. foreningsregister nr.: FOR1005284.
SE-nr: 1935.0738 -- Tlf.: 7587.3008
www.biodiverse.dk mail: info@biodiverse.dk

Medlemskab & abonnement år 2014:

- Danmark private – frivilligt kontingent

Forsiden:
Lundgylden Wikicommon/Steen Porse

Ejstrupholm duedag stadig sig selv efter 60 år!

Tekst og billeder Heine Refsing

Duedag Ejstrupholm har i år 60 års jubilæum.

Duedagen i Ejstrupholm er vist det eneste marked, der udspringer af duesporten.

Traditionen startede da foreningsmand, duebladsredaktør, duebogs forfatter (og meget mere) Kristian Schriver og et par andre duefolk engang i 1950'erne tilfældigvis holdt ind for at spise på Kroen i Ejstrupholm og kom i snak med kroejeren Anker Pedersen, der også var dueavler.

De fik sammen den ide at arrange en årlig ungdyrs udstilling på kroen 1. søndag i oktober, den første blev afholdt i 1955, og har siden været holdt på samme første søndag i oktober lige siden.

I starten var der bare en udstilling, men efterhånden tog duefolkene nogle ekstra duer med og solgte uden for kroen. Som årene gik bredte det sig mere og mer ei byens gader og efterhånden var det ikke bare duer der blev solgt men fjerkræ, fugle og alt muligt andet.

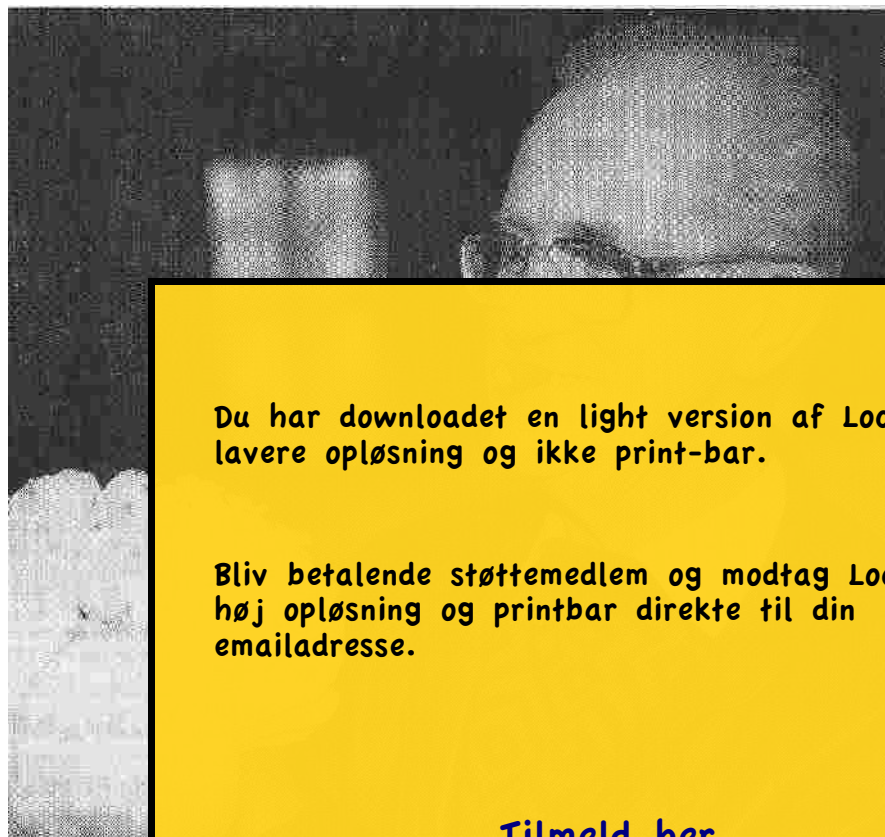
Desværre er den gamle kro nu væk, den fremstod tilsidst, som om den ikke var blevet voldsomt meget moderniseret siden 50'erne. Men ellers er Ejstrupholm Duedag stadig sig selv, og næsten hvert år kan man glæde sig over solskin og en særpræget midtjysk by indhyllet i efterårsfarver. Der er blevet færre duer til salg siden diverse krav om vaccination o.lign; men det er dog stadig muligt at købe både fugle, duer og høns på markedet.

Efter at kroen blev revet ned er Ungdyrs udstillingen flyttet til et godt lyst lokale i hallen, og tæller hvert år omkring 150 duer, i år var 79 forskellige varieteter repræsenteret. Kun en mindre del af de ca 8000 besøgende i Ejstrupholm når ind og ser dueudstillingen; men den var pænt besøgt i den korte åbningstid. Måske skulle man forlænge åbningstiden lidt, når nu det hele er stillet så fint an.

Billedserien her er en lille hyldest til en helt speciel jysk by og dens helt specielle markedstradition.

Kræmmere og flotte efterårsfarver

Kristian Schriver

Du har downloadet en light version af Loci, i lavere opløsning og ikke print-bar.

Bliv betalende støttemedlem og modtag Loci i høj opløsning og printbar direkte til din emailadresse.

[Tilmeld her](#)

Litteratur

Kristian Schriver: "Raceduor" Clausens Bøger, 1985.

Læs mere om Center for Biodiversitet her på hjemmesiden:

www.biodiverse.dk

Ejstrupholm er en by med sjæl

Solskin og markedsstemning

Ren idyl på grønsværen bag hallen.

Du har downloadet en light version af Loci, i lavere opløsning og ikke print-bar.

Bliv betalende støttemedlem og modtag Loci i høj opløsning og printbar direkte til din emailadresse.

[Tilmeld her](#)

Fuglekræmmer og duernes salgstelt.

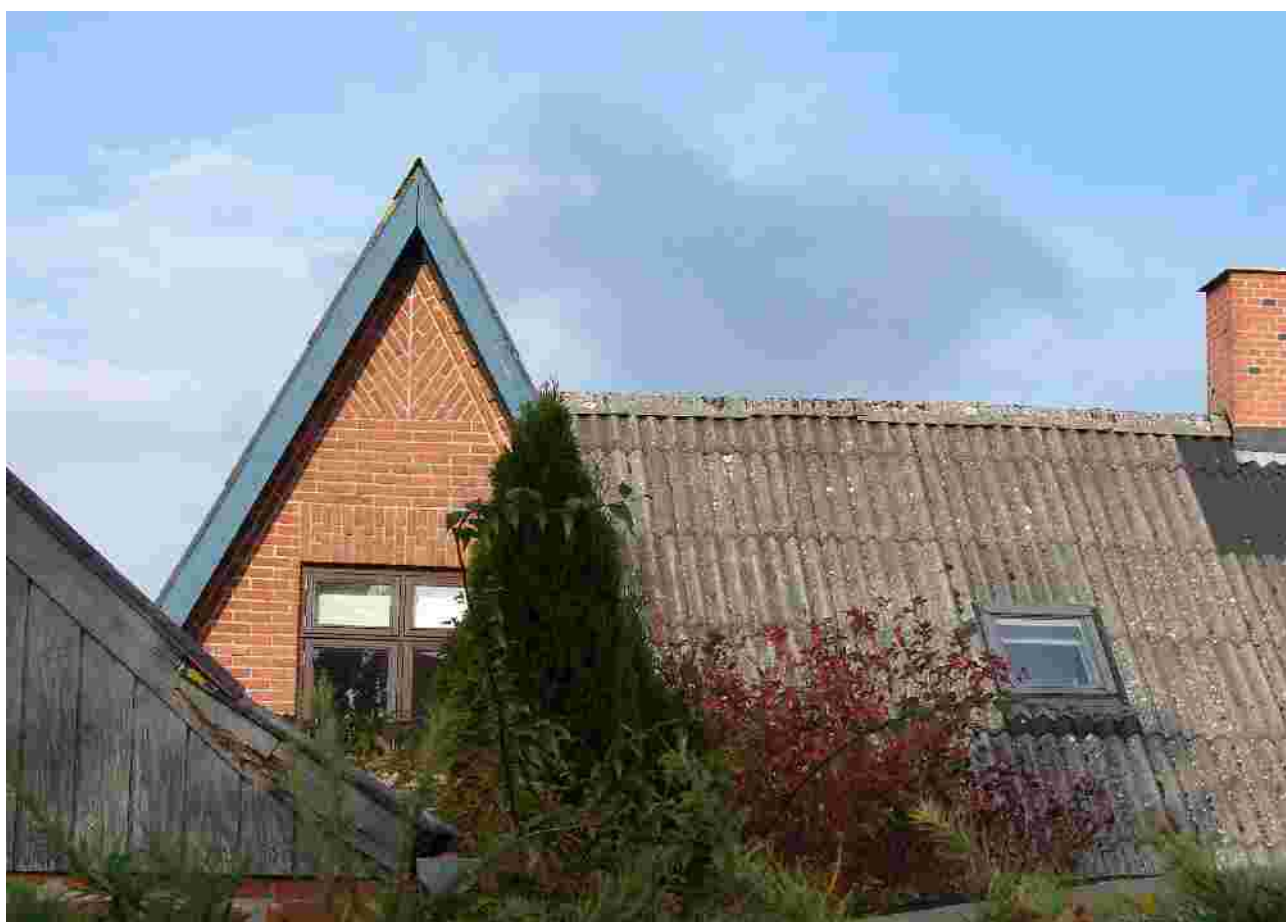
Læs mere om Center for Biodiversitet her på hjemmesiden:

www.biodiverse.dk

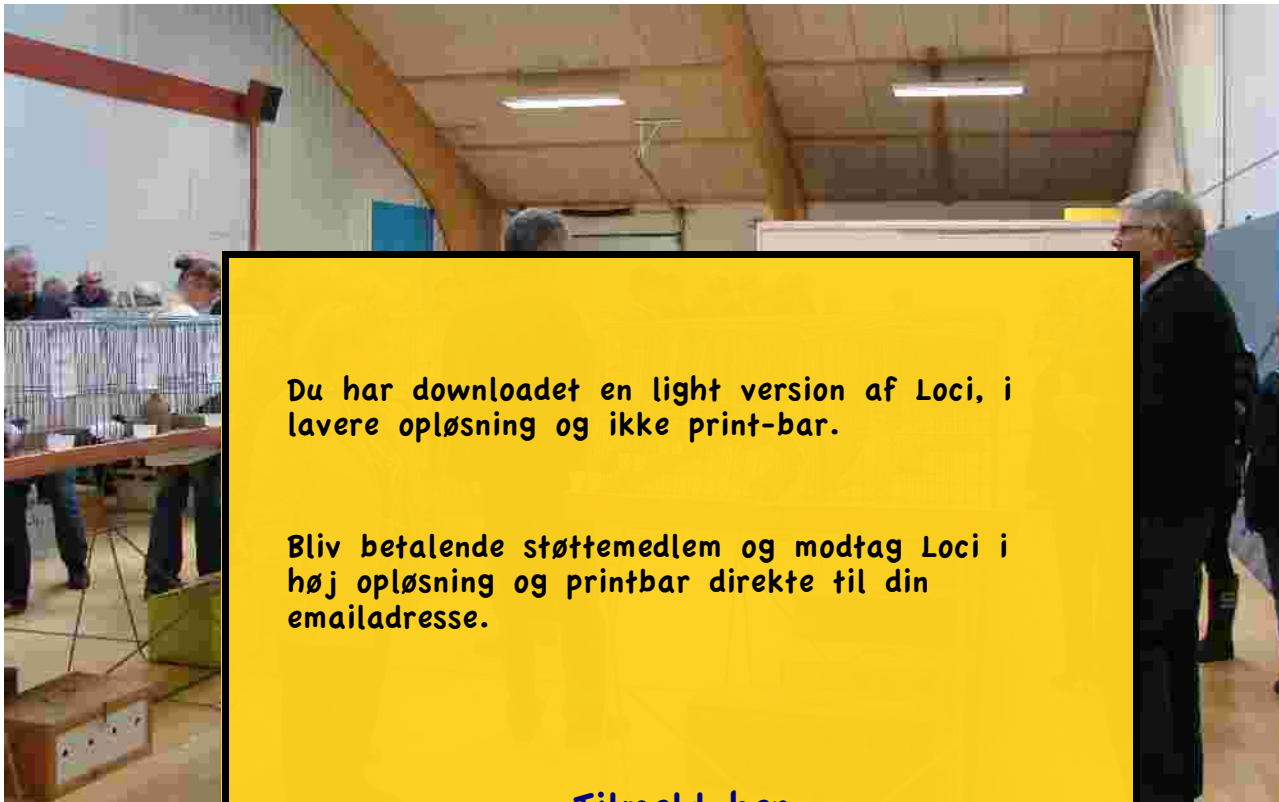
Man kan finde næsten alt hvad hjertet kan begære.

Lidt har forandret sig – i dag sælges den danske honning af en østerlandsk skønhed; mon ikke Kristian Schriver ville have synes godt om den fornyelse.

Hvis man er træt af kræmmerne, kan man finde masser af arkitektoniske perler i den gamle stationsby

Du har downloadet en light version af Loci, i lavere opløsning og ikke print-bar.

Bliv betalende støttemedlem og modtag Loci i høj opløsning og printbar direkte til din emailadresse.

[Tilmeld her](#)

Udstillingen trækker måske ikke fulde huse; men er altid prænt besøgt.

Læs mere om Center for Biodiversitet her på hjemmesiden:

www.biodiverse.dk

Spændende nyhed på Ejstrupholm. En Glansdue udstillet af Alfred Kirk. Fantastisk glansfuld sort duerace fremavlet i Tyskland

En af udstillings kønneste duer, en mangefarvet Kineser udstillet af Bent Kristensen.

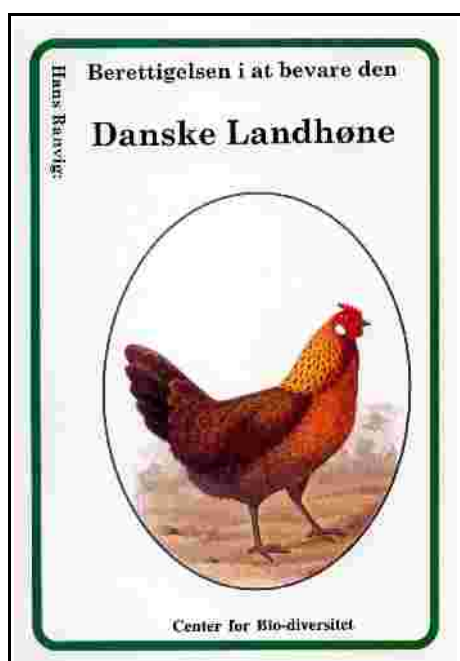
Der er endda et par juniorer, som ser ud til at lytte tankefuldt til Formand for Danmarks Racedueforeninger Alfred Kirks afsluttende ord ved præmieuddelingen i Ejstrupholm 2013.

Vejret er næsten altid flot til Duedagen, selv venstrefolkene lod her kampagnevogn være kampagnevogn; det var nok lidt opad bakke efter megen medieomtale af Lars Løkkes luksuriøse vaner og dyre sko.

Ejstrupholm Duedag 2015 : 11. oktober – altid 2. søndag i oktober!

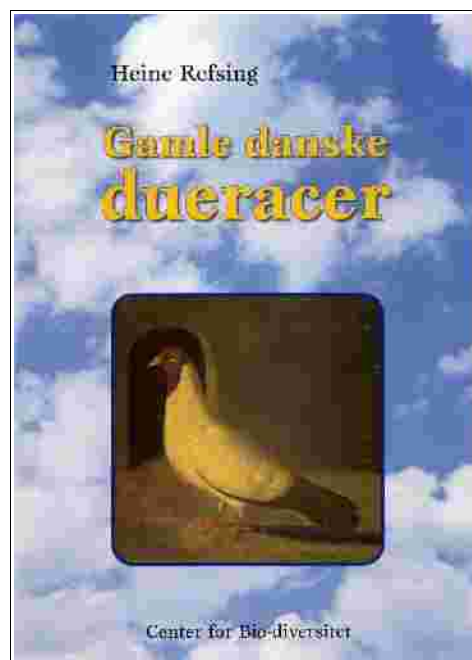
Hjemmeside : <http://www.duedag.dk/>

Tilbud

se
flere
på

www.biodiverse.dk

“Berettigelsen i at bevare den Danske Landhøne” ~ pris 30 kr.

“Gamle danske dueracer” ~ pris 150 kr. (nedsat fra 175 kr.)

+ Porto (priser gælder salg til adresser i DK)

Lundgylden

~ meget dekorativ og endda lidt nyttig også !

Lundgylden-slægten er en slægt med 4 arter, oprindeligt fra Nordafrika, Mellemøsten, Lilleasien og Kaukasus, men et par af dem trives fint under vore himmelstrøg. Det er 2 eller flerårige, skærmblostmstrede planter med opret, kraftig vækst, og lidt selleri og persilleagtig duft og smag.

Mest kendt som Makedonsk persille (Smyrniumpersille) blev brugt af romerne og siden blev brugt af vildtvoksende makedonerpersille.

Makedonerpersille blev brugt, og fro overs var Makedonsk persille og stængler.

Makedonsk persille og stængler.

Du har downloadet en light version af Loci, i lavere opløsning og ikke print-bar.

Bliv betalende støtte-medlem og modtag Loci i høj opløsning og printbar direkte til din emailadresse.

[Tilmeld her](#)

Læs mere om Center for Biodiversitet her på hjemmesiden:

www.biodiverse.dk

Lundgylden i fuld blomst

Lundgylden (*Smyrniumpersille*) er mere spinkel og mindre produktiv; men roses for en mildere og finere smag end Makedonsk persille, og desuden mere sprød og lækker og mere velegnet til at blege.

Lundgyldens største fortrin er dog udseendet, den høje blomsterstilk, som kommer 2-4 år har bladene arrangeret dekorativt så det ser ud som om stilken kommer op midt gennem

bladet og de øverste etager af bladene og blomsterstanden er næsten citrongule. Plantens naturlige voksested er i åben skov, deraf den navn lund-gylden - når den dækker en skovbund i forår og forsommer lyser hele området op af de gule og lysegrønne nuancer. Senere når frøene modner er planten stadig dekorativ med de mange små skærme med sorte ”peberkorn”.

Efter afblomstring dør planten; men den sår sig selv meget villigt, og vil man have den udbredt et nyt sted drysser man bare de modne frø i efteråret. De spirer bedst hvis de sås straks når de er modne og får lov at ligge en vinter over på eller lidt nede i jordoverfladen.

Fordi Lundgylden er tilpasset at vokse under træer i delvis skygge, kan den gro i en frugthave og være et meget dekorativt indslag under æbletræerne; men ellers i staudebede med skygge eller nordsiden af huset.

Den spredes kun med frø og har ingen irriterende rodudløbere eller lignende, så man kan komme af med den igen hvis man bliver træt af den – men det er ikke sandsynligt når man først har set et tæppe af Lundgylden i forårsolen.

Lundgylden er ikke særlig kendt i danske haver, men har man et område med skygge der ikke behøver være meget trimmet er Lundgylden er særpræget og kønt valg.

Medlemstilbud

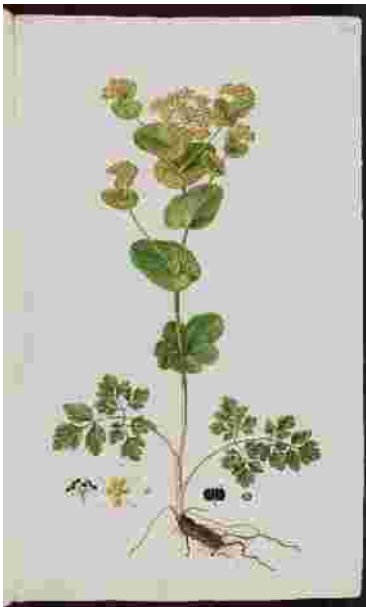
Fransk illustration fra 1800-tallet

Frø af Lundgylden

Som et tilbud til alle medlemmer har vi en god høst af friskhøstede frø, som vi deler ud af.

Se medlemstilbud i separat Email

(OBS: gælder kun når kontingent for 2015 er betalt)

Flora Graeca 1819

<p>REGNR</p> <p>KONTINGENT</p> <p>Indbetalt</p> <p>Meldingen til modtager</p> <p style="text-align: center; font-weight: bold;">kontingent 2015</p>	<p style="background-color: #0056b3; color: white; padding: 5px;">INDBETALINGSKORT</p> <p style="color: #0056b3;">Kan betales i pengeautomat og på posthuset</p> <p style="font-size: small;">Kreditrummel og betaltidagene</p> <p style="font-weight: bold; font-size: large;">89 88 08 58</p> <p>Center for Bio-diversitet Hvejsøvej 127 7300 Jelling</p> <p style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">9860</p>	<p style="color: #0056b3; font-weight: bold;">KVITTERING</p> <p style="font-size: x-small;">Check og ligeværdige accepteres. Under afbørlighed af et pengeautomat er en anden betaling. Ved kredit betaling i pengeautomat med terminal på kreditkøbs pengeautomat er kreditkøbs terminalen der arbejder for bålet båret af kreditkøbs. Kreditkøbs og betaltidagene</p> <p style="font-weight: bold; font-size: large;">89 88 08 58</p> <p>Center for Bio-diversitet Hvejsøvej 127 7300 Jelling</p> <p style="font-size: x-small;">Kvittering</p>
<p>Til modtager af betaling: Ligning smiligt til kerne i hovedrattens for</p> <p style="font-size: x-small;">Dag - Måned - År</p> <p style="font-size: x-small;">Fik 102 000 0000 120 112</p>		
<p>+73<</p> <p style="font-weight: bold; font-size: large;">+89880858<</p>		

Gamle danske Foderkulsukker

Opfordringen til at finde lokale kloner af Foderkulsukker har ført til flere spændende fund, der tydeligt er rester af tidligere dyrkning i større stil.

En af klonerne har en meget veldokumenteret historie fordi gårdens enke kunne huske de havde brugt afgrøden.

Anne Guldberg Strand Løvenstein stødte på planterne på ferie på Sjællands Odde.

Anne fik historien af enken der bor på gården:

”Vi var på ferie, og kørte forbi en gl. gård, vi har forelsket os lidt i. Pludselig får min mand øje på en bunke ukrudt, som han påstår er kulsukker.

Senere tog vi forbi igen og banker på Odegaarden for at spørge, om vi må ha lov at grave nogle op.

Det måtte vi hjertens gerne.

Ejendommen som er fra 1700 og et eller andet og ser ud til at være den ældste bygning i nærområdet ligger i Overby, Odsherred, Vest Sjællands odde

Kvinden, der bor der, er enke efter en mand vist fra 1937, hvis slægtsgård det var. De havde brugt foderkulsukker til svinene, og planterne havde stået der i mange år.

De har ikke selv plantet det, dvs, der er forholdsvis gammel. mindst siden den afdøde mands barndom.

Men det vides ikke, om de er plantet i husbondens barndom eller endnu tidligere.”

Billeder fra Odegaarden:

Center for Bio-diversitet - for livets mangfoldighed

Center for Bio-diversitet er et uafhængigt informationscenter.

Formålet er at informere om bevarelsen af den levende kulturarv - den traditionelle småavlerkultur og mangfoldigheden i kulturplanter og husdyrracer.

Blandt andet gennem udgivelse af Loci.

Som en ikke-regeringsorganisation kan Center for Bio-diversitet tale de truede dyr og planter sag ud fra et rent bevaringsorienteret perspektiv - fri for politiske overvejelser.

Og vi kan ligeud gøre opmærksom på en uheldig udvikling - fri af organisatoriske bindinger og kommercielle hensyn.

I "gamle dage" havde man et mere varieret udvalg af sorter - tilpasset lokale forhold, der var en kartoffelsort og en jordbærsorter for enhver smag og til ethvert formål. Nu har vi kun få sorter, som er velegnede til masseproduktion. De smager næsten ens - ikke særligt spændende!

Den biologiske og den kulturelle mangfoldighed går hånd i hånd. De gamle sorter og racer og den folkelige småavlerkultur hører sammen.

Danmark er forpligtiget af Riokonventionen til at beskytte begge dele!

Center for Bio-diversitet ønsker almindelige menneskers ret til den biologiske mangfoldighed sikret. Som støttemedlem får du forskellige medlemstilbud, rabat på bøger, og modtager Loci - 2 gange årligt, med artikler om den levende kulturarv, bevaringsværdige sjældne sorter og racer, småavlerkulturen og bevarelse af naturlig genetisk variation og mangfoldighed.

www.biodiverse.dk